

ת"פ 19411/10/18 - מדינת ישראל נגד מוחי אלדין עסאפה -

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 19411-10-18 מדינת ישראל נ' עסאפה

בפני בעניין:	כבוד השופטת דנה מרשק מרום המאשימה	מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ וע"י עו"ד דודי ענבר
נגד הנאשמים		מוחי אלדין עסאפה - ע"י עו"ד דוד גולן

גזר דין

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירות של **הריגה** לפי סעיף 298 לחוק העונשין), התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), **נהיגה בשכרות** לפי סעיף 62(2) בצירוף סעיף 64ב(א)(2) ו-(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: "פקודת התעבורה") ו**חבלה חמורה** לפי סעיף 333 לחוק העונשין.

2. על-פי המפורט בהכרעת-דין מיום 29.9.21 ומעובדות כתב-האישום עולה, כי ביום 21.3.18 בסמוך לפני חצות, נהג הנאשם ברכב יונדאי מסחרי בכביש 55 מצפון לדרום, לכיוון הצומת בין כביש 55 ודרך הפועל (להלן: "הצומת"). הנאשם נהג ברכב כשהוא שיכור, כאשר בגופו נמצא באותה עת אלכוהול בריכוז של 106mg%, וכן THC (החומר הפעיל בסם הקנאביס) בריכוז של 4.5 ng/ml וכן THC-oic acid (תוצר חילוף חומרים של החומר הפעיל בקנאביס) בריכוז של 14 ng/ml.

המדובר בצומת מרומזר ובדרך שאינה עירונית, שמהירות הנסיעה המותרת בה עד 80 קמ"ש, בכיוון נסיעת הנאשם שני נתיבים, ובכיוון הנגדי שני נתיבים ישר ונתיב אחד לפנייה שמאלה לכיוון מערב; באותו לילה היתה ראות טובה ותאורה תקינה, ושדה הראיה בכיוון נסיעת הנאשם, מצפון לדרום, אל עבר הרמזורים בצומת, ממרחק של 480 מטרים.

אותה עת נהגה מיטל יעיש ברכב יונדאי i30 מכיוון דרום לצפון בדרכה לצומת, כאשר ברכב ישבו חבריה: לצדה ישיבה בן חן ששון, במושב האחורי בצד שמאל ישב אלעד אוקנינו, במושב האחורי מצד ימין ישבה קארין טביב, ובמושב האחורי באמצע ישבה נופר רווח, יליד 1995 (להלן: "המנוחה").

מיטל התקרבה לצומת בנסיעה, עצרה בנתיב השמאלי לפנייה שמאלה, והמתינה שמופע האור ברמזור יתחלף

לירוק. משהתחלף האור ברמזור לירוק, החלה מיטל בנסיעה שמאלה לתוך הצומת. הנאשם התקרב בנסיעה לצומת מהכיוון הנגדי, בנתיב השמאלי, כשהאור ברמזור שבכיוון נסיעתו אדום למשך כ- 29 שניות.

בשלב זה, נכנס הנאשם לצומת, בעת שהיה שיכור וכשמופע האור ברמזור בכיוון נסיעתו היה אדום למשך כ- 29 שניות. במרכז הצומת הנאשם התנגש בעוצמה רבה עם החלק הימני של חזית רכבו בדופן הימנית באזור הדלת האחורית של היונדאי הפרטית בה נהגה מיטל. כתוצאה מכך נהדפה היונדאי, פגעה בעמוד שילוט ונעצרה. רכבו של הנאשם המשיך, הסתובב ונעצר. לשני הרכבים נגרמו נזקים כבדים.

כתוצאה מהתאונה נחבלה נופר ז"ל באורח קריטי כשהיא סובלת מחבלת ראש ופגיעות קשות בגופה. בדרכה באמבולנס לבית-החולים, איבדה רוח חיים והועברה בדחיפות לחדר הניתוח, אולם חרף ניסיונות החייאה שבוצעו בה, נקבע מותה כעבור זמן קצר.

כתוצאה מהתאונה נגרמו לנוסעי היונדאי הפרטית חבלות קשות:

א. קארין (שישבה במושב האחורי מצד ימין), הובהלה במצב קשה לחדר הטראומה במחלקה לטיפול נמרץ בבית-חולים כשהיא סובלת מטרומה רב איברית, לאחר שחולצה מהיונדאי בעזרת רכב כיבוי אש. קארין הורדמה והונשמה, עברה הליך של חיתוך הבטן עם כריתת טחול עקב קרע בדרגה 4 ותפירה של קרעים במעי. נגרמו לה שברים בחוליות, היא טופלה במנות דם, סבלה מפציעות אורתופדיות, עברה קיבוע של האגן עם ברגים, סבלה מפצע לחץ בקרקפת, מאי שקט, מאוטם מוחי, מגודש ריאתי, מחום והפרשות, הוחדר לה טובוס לקנה, נקז לחזה, זונדה לוושט וקטטר לשלפוחית השתן ואובחנה עם חסר עור גדול בבטן. היא שוחררה מאשפוז במחלקה האורתופדית ביום 29.4.18 (כעבור חודש ו- 8 ימים) עם המלצה להמשך אשפוז בשיקום.

ב. אלעד (שישב במושב האחורי בצד השמאלי), פונה לבית-החולים כשהוא סובל משבר בצלע, שברים בעצם בעמוד השדרה ושברים באגן. שוחרר ביום 25.3.18 להמשך טיפול תרופתי וחופשת מחלה למשך שבועיים.

ג. מיטל (שנהגה ברכב), פונתה לבית החולים כשהיא סובלת משברים ברצפת ארובת העין, חתך בעפעף, כאבי ראש חזקים וכאבי בטן. שוחררה למחרת להמשך טיפול תרופתי וחופשת מחלה למשך חודש.

כתוצאה מהתאונה פונה הנאשם לבית-חולים כשהוא סובל מחבלות גוף קלות, דימום תוך מוחי קטן והמטומה תת עורית. השתחרר למחרת מבית החולים.

3. הנאשם הורשע בביצוע עבירה של הריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, שהעונש שקבוע בצידה היה 20 שנות מאסר. מאז הגשת כתב-האישום, נכנס לתוקף תיקון 137 לחוק העונשין, כאשר ב"כ המאשימה הצהיר, שאם הנאשם היה מבצע את העבירה כיום, היה עומד לדין בעבירה של המתה בקלות דעת לפי סעיף 301ג' לחוק העונשין, שעונשה המירבי הוא 12 שנות מאסר. הטיעונים לעונש נשמעו על רקע האמור.

תסקירי נפגעי עבירת ההמתה

4. הוגשו שני תסקירים: האחד באשר לבני משפחת המנוחה - האם ושני אחיה של המנוחה, והשני על אודות בן זוגה של המנוחה ושל בתה הקטינה.

בשל צנעת הפרט לא ארחיב באשר לתכנים המפורטים בתסקירים. אומר רק, שקראתי בעצב רב את התסקירים ואת התמונה הקשה העולה מהן, של משפחה שדואבת את מותה של המנוחה, כבת 23 במותה, שהייתה עבורם בת, אחות, בת זוג ואם.

בתה של המנוחה הייתה כבת 4 חודשים בעת התרחשות התאונה בה איבדה את אמה, והיום היא כבת 4 שנים ומחצה, גדלה ללא אם. בעלה של המנוחה, אדם צעיר כבן 34, עבד טרם מות אשתו בעבודה יציבה, בשנים שלאחר מותה עבד בעבודות מזדמנות, וכיום אינו עובד. הוא מתאר בדידות והתמודדות נמשכת בניסיון לשקם את חייו.

המפגשים עם בני המשפחה המורחבת התאפיינו בעוצמות רגשיות חזקות של כאב, יגון, כעס וחוויות התפרקות וייאוש. אין זה האובדן הראשון במשפחה, כאשר לפני כ- 25 שנים, בת נוספת נפטרה באופן פתאומי מהתקף אסתמטי בהיותה כבת 13; הבת הבכורה נפטרה יום לאחר הלידה ובן נוסף שנולד פג נפטר אף הוא. מותה של המנוחה - כבת וכאחות - ניפצה אצל בני המשפחה הנחות ותפיסות בסיסיות חיוביות אודות העולם, והם מאמינים, כי ענישה מחמירה עשויה להחזיר להם, ולו במעט, תחושת ביטחון וצדק, ולהביא להקלה מסוימת.

הומלץ על הטלת פיצוי לטובת בתה הקטינה של המנוחה, על-מנת להעביר מסר של הכרה במשמעות הפגיעה ובהתמודדויות עתידיות הצפויות לה בגדילה ללא אם, וכדי לסייע לה להיטיב את מצבה.

ראיות לעונש

5. מטעם התביעה הוגש גיליון ר.פ. (1/ע) ממנו עולה כי לחובתו של הנאשם 16 הרשעות, חלקן התיישן, במגוון עבירות סמים, אלימות, רכוש ונשק.

עיון בגיליון הר.פ. מעלה, בין השאר, כי בשנת 2015 הורשע הנאשם בבית-משפט השלום בעבירות סמים, והוא נדון לתקופת מאסר של חודש וחצי; בשנת 1998 הורשע הנאשם בבית-המשפט המחוזי בביצוע עבירות נשק והוא נדון לעונש של מאסר בעבודות שירות; בשנת 1990 הורשע בבית דין צבאי בשכס, בעבירות של חבלה כתוצאה מהשלכת בקבוק תבערה ובחברות בהתאגדות בלתי חוקית, ונדון לעונש של 4 שנים ומחצה.

כן הוגש גיליון רישום תעבורה (2/ע) ממנו עולה כי לחובתו של הנאשם 21 הרשעות, החל משנת 1994.

עיון בגיליון זה מעלה, בין השאר, כי לחובת הנאשם שתי הרשעות משנת 2010 בגין נהיגה באור אדום; בשנת 2006 הורשע בנהיגה בזמן פסילה, נהיגה תחת השפעת סמים/אלכוהול ונהיגה בקלות ראש, ורישיונו נפסל למשך שנה; בשנת 1996 הורשע בסירוב לבדיקת שכרות ונהג תחת השפעת משקאות משכרים.

תסקיר שירות המבחן

6. מהתסקיר עולה, כי בידי השירות מידע מהיכרות קודמת עם הנאשם משנת 2006 בתיק תעבורה, שגם במסגרתו היה מעורב בתאונת דרכים תחת השפעת חומרים ממכרים, שהסתיימה ללא נפגעים.

הנאשם, ערבי מוסלמי כבן 63, נשוי מזה 41 שנים, אב לשישה ילדים וסב לנכדים. למעט בנו הבכור, הנושא עונש מאסר בגין הריגה, יתר ילדיו מתפקדים באופן נורמטיבי, כשאחת מבנותיו מתגוררת בירדן. מתגורר עם משפחתו בבית ים, מסייע לסירוגין בהפעלת מרכול שבבעלות בתו, ואשתו עובדת באולם אירועים.

הנאשם מסר כי הוא מתמודד עם בעיות רפואיות של פגיעה בתפקודי הכבד והלב, עבר ניתוח במיתרי הקול, בשנת 2004 עבר ניתוח בכתף, וכן עבר ניתוחי קטרקט, האחרון במרץ 2022. מצוי במעקב רפואי ונוטל תרופות, ובמהלך האבחון בשירות המבחן, אושפז עקב חולשה, הצטברות נוזלים בבטנו וערכי סוכר גבוהים, בגינם החל לדבריו לקבל טיפול באינסולין.

הנאשם יליד ג'נין, השלים 8 שנות לימוד, היה פעיל בתנועת הפת"ח ותיאר שבגיל צעיר גויס על ידי כוחות הביטחון של ישראל ובשנת 1994 הועבר לישראל ונהנה מהטבות ומסיוע כלכלי ודיוור, ולאורך השנים קיים קשר עם כוחות הביטחון. תיאר, כי בשנת 1996 השתנו חייו בעקבות מות אחיו בתאונת דרכים, ממנו מתקשה להתאושש עד היום, אז החל לצרוך אלכוהול באופן אינטנסיבי ויומי, נתון שפגע באופן משמעותי בתפקודו ובקשר עם מפעיליו. לאורך השנים אף עישן לסירוגין חשיש, אך באופן פחות אינטנסיבי.

לאורך השנים עבר שבעה ניסיונות גמילה, ובמשך תקופה מסוימת, כשהיה בקשר עם השירות, טופל בהוסטל של עמותת אפש"ר לנפגעי אלכוהול. הנאשם ציין, כי משנת 2007 ובמשך כעשור התייצב ונמנע משימוש בחומרים ממכרים, אך תיאר נסיגה משנת 2017, כשהדרגה שב לצרוך אלכוהול ועישון לסירוגין של חשיש, אם כי לתפיסתו באופן מדוד יותר. לטענתו, מאז התאונה אינו נוהג ועושה מאמץ להימנע מצריכת אלכוהול וחשיש, בין היתר, נוכח מצבו הרפואי המתדרדר, ובבדיקת שתן נמצא נקי מסם.

הנאשם צמצם משמעות התמונה העולה מגיליון הרישום הפלילי, השליך אחריות על גורמים חיצוניים, ואשר לאורח החיים השולי שניהל לאורך השנים, הנאשם התמקד בקונפליקטים שעלו והיה ממוקד בתיאור ההתייצבות בהתנהלותו בהיבט הפלילי והיותו איש משפחה מסור. אשר לדפוסיו כנהג, התייחס לנהיגתו האינטנסיבית, ובלט קושי בהתמודדות עניינית עם משמעות בחירותיו והסיכונים בהם העמיד את עצמו ואחרים לאורך השנים, כולל בנהיגה חוזרת תחת חומרים ממכרים, בעיקר אלכוהול.

הנאשם תיאר שבעת התאונה עבד בסיוע לבתו בהפעלת מרכול, וביום התאונה נסע לטייבה להחזיר בקבוקי בירה ריקים ולהביא חדשים. בטייבה עשה הפסקה, שתה בקבוק בירה אחד ויצא בחזרה (זאת לעומת עמדתו בבית-המשפט לפיה שתה יום או יומיים לפני התאונה). אשר לסמים, מסר כי עישן כשבועיים קודם לתאונה.

להתרשמות שירות המבחן, למרות חלוף הזמן, הנאשם מצוי בראשיתו של ההליך, ומאז התאונה לפני כארבע שנים, לא דיבר עם איש על האירוע, התכנס בתוך עצמו, תוך קושי לשתף את סביבתו בתחושותיו. השיח בשירות החל מתוך עמדה הגנתית והודפת וקושי לקבל אחריות מלאה על רשלנותו ותוצאותיה. בהמשך ובהדרגה, הצליח להגמיש את עמדתו והתייחס באופן ישיר יותר לחומרת התנהגותו כנהג ולנזק שגרם. השירות התרשם, כי מתוך איבוד אחיו בתאונת דרכים,

הנאשם מסוגל להתחבר למשמעות אובדן חיי המנוחה, ומכיר בנזק ובכאב עמו מתמודדים משפחתה וחבריה של המנוחה, כולל הנפגעים הנוספים בתאונה. הנאשם בכה ובלטה מצוקתו במהלך השיח על כך, אך ההתרשמות היא שהנאשם בעיקר מבוהל ממשמעות הדברים לגביו, מסוגלותו כיום להעמיק באחריותו לתוצאות הקשות מוגבלת, ולשם כך נדרש מהלך טיפולי רציף וממושך יותר.

הנאשם ביטא חשש מנשיאת מאסר ממושך, לנוכח עברו וחשש מפגיעה בו והקושי להיות מרוחק מבני משפחתו, כשנראה כי אינו ערוך נפשית לכך כעת. בכפוף לשיח טיפולי, ניתן יהיה לקדם הפחתה נוספת בסיכון, לאפשר אפיק לכפרה ולסייע בהיערכות לנשיאת עונש ממשי. היות והנאשם צפוי לשאת בעונש של מאסר בפועל, אין בידי השירות המלצה להמשך קשר במסגרתם.

טיועונו הצדדים

7. ב"כ המאשימה הדגיש, כי הנאשם בחר לנהוג כשהוא שיכור מאלכוהול וסמים, נתון אשר "מכפיל את אשמתו". כמות האלכוהול שנמצאה בדמו היתה פי שניים מהמותר. עוד צוין לחומרה, כי הרמזור בכיוון נסיעת הנאשם היה אדום למשך 29 שניות לפני שהנאשם עבר אותו באור אדום, והדבר משול לנהיגה בעיניים עצומות, נסיבה המקרבת את הנאשם ליסוד נפשי של אדישות. הזכיר, כי תאונות הדרכים הפכו למכת מדינה, ויש מקום לענישה הרתעתית, כך שהנאשם ידע שלקח חיים בנסיבות קשות, ולמען נהגים אחרים למען יראו וייראו.

לחובתו של הנאשם 16 הרשעות פליליות, האחרונה משנת 2015 בגין עבירת סמים, ואלה מוכיחות שלכל הפחות הנאשם ניהל אורח חיים עברייני. עברו התעבורתי כולל 21 הרשעות, כאשר הן כוללות מספר הרשעות של נהיגה באור אדום, נהיגה בשכרות תחת השפעת משקאות משכרים, נהיגה בפסילה ועוד.

אשר לתסקיר שירות המבחן טען, כי חרף העובדה שחלפו 4 שנים מיום התאונה, הנאשם נמצא בשלב ראשוני של לקיחת אחריות, מרוכז בעצמו ובעל יכולת מוגבלת להבין את תוצאות התאונה, מגיב באופן הגנתי, ועדיין עומד על כך שעבר את הרמזור באור ירוק. עמדתו של הנאשם קורבנית והוא אינו לוקח אחריות מלאה על מעשיו. חרף נסיבותיו האישיות הקשות, התסקיר באופן כללי אינו חיובי ואין בסיומו המלצה.

תסקירי הקורבנות מלמדים על פגיעה מאוד משמעותית במשפחות, כאשר אין זה האובדן הראשון במשפחת המנוחה, והשכול רק התעצם בעקבות התאונה. ילדתה של המנוחה לא זכתה לראותה, אימה המנוחה נלקחה ממנה בגיל 4 חודשים, והיא גדלה ללא אם.

בהקשר זה הזכיר ב"כ המאשימה, כי בתאונה נפגעו אנשים נוספים, ביניהם קרין טביב שנפגעה באופן קשה.

ב"כ המאשימה שב והבהיר, כפי שהובהר גם טרם הכרעת הדין, שהיסוד הנפשי מבחינת המדינה הוא של קלות דעת, והעונש לא יחרוג לחומרה מ-12 שנים.

על הרקע האמור, כשהנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות, עתר ב"כ המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם שנע בין 7 ל-12 שנות מאסר, ולמקם את העונש בחלק העליון של המתחם; זאת, לצד פסילת רישיון לתקופה שלא תפחת מ-15 שנים, ולהשתתף פיצוי משמעותי.

8. ב"כ הנאשם טען שלא הוכח חד משמעית שהשימוש באלכוהול או בסמים גרמו להתרחשות התאונה, שכן אדם יכול להיות תחת השפעת אלכוהול, אך זה לא יהיה הגורם לתאונה.

התאונה התרחשה לפני שנים, ומהתסקיר ניתן ללמוד פרטים רבים על אודות הנאשם, אשר סיכן את ביטחונו כששירת את המדינה (ולהמחשת הדברים, שלח גזיר עיתון לאחר הטיעונים לעונש), ובמעמד העונש, המדינה לא השמיעה לטובתו מילת זכות אחת.

הנאשם, אב לשישה ילדים, הפך לשבר כלי והוא סובל ממספר מחלות: מסכרת קשה שהביאה לאשפוזים, מחלת כבד, רגליים שאינן מתפקדות ומחלת עיניים, והוא בעל נכות של 74%.

מהתסקיר עולים הצער והכאב שהנאשם חווה מאז התאונה הקשה כלפי המשפחה שאיבדה חיים ומצבו הנפשי של הנאשם מצוי "בתחתית התהום". יש לזכור לעניין הענישה הראויה, כי הנאשם נפצע אף הוא בתאונה, כי רוב העבירות ברישום הפלילי התיישנו, וכי הנאשם נקי מסמים מזה זמן, כשבבדיקה האחרונה בשירות המבחן נמצא נקי מסם.

ב"כ הנאשם עתר לקביעת מתחם עונש הולם שנע בין שנה ועד ל- 3-4 שנות מאסר וביקש להסתפק בהשתתפות עונש מאסר שלא יעלה על שנתיים, ובהשתתפות פסילה מידתית.

9. בדברו לבית-המשפט, מסר הנאשם: **"אני מצטער על הילדה ועל משפחתה. אני גם יש לי 6 ילדים ו-18 נכדים. אני עברתי בתוך 29 שנים, ברגל אני יכול לעבור, עצרתי ברמזור הראשון. אני מאוד מצטער עוד הפעם על המקרה, גם אני עברתי המון בחיים וברכב שלי יש סירנה והייתי עובד בחולית מבצעים ובחיים לא עשיתי נזק. בשנת 2007 תפסתי מחבל שבא לעשות פיגוע, יש לי אח בגיל 29 שנפטר בתאונה והמשפחה לא רצו להודיע לי וקברו בלי שאני אדע. לפני שנה אמא שלי נפטרה וגם לא רצו שאני אהיה מלווה ושלחו לי תמונה שלה. אני מרגיש ההרוג, מאז התאריך הזה זה לא עובר לי בראש, לא מחייך לנכדים שלי, לא צוחק, חנוק. אני מרגיש שאני לא יכול להחזיק עוד שנה, פעמיים משכו לי מים והכלה שלי הייתה איתי בבית החולים, יש לי סוכר, יש לי בעיות עם הכבד והתנפחות של הרגליים ועשיתי שני ניתוחים בעיניים ואני לא רואה טוב. תודה"** (עמ' 134 לפרוטוקול).

דין והכרעה

10. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

11. הערך החברתי המוגן עניינו קדושת החיים והשמירה על הנוסעים והמשתמשים בכבישים. הפגיעה בערכים אלה על ידי הנאשם היא ברמת חומרה גבוהה נוכח התוצאה הקטלנית של מות המנוחה, הפגיעה של נוספים, השימוש באלכוהול וסמים והזמן הממושך בו דלק האור האדום בכיוון נסיעתו.

ראו לעניין זה דבריו של כב' השופט ג'ובראן בע"פ 1894/14 **צ'אקול נגד מדינת ישראל** [13.1.15] [להלן: "**ע"פ**"]

צ'אקול":

"העבירות בהן הורשע המערער הן חמורות. המערער נהג כשהוא שיכור, באופן נמהר ומסוכן, במהירות גבוהה, תוך שהוא מתעלם בבטות מחוקי התנועה. נהיגה פרועה זו הסתיימה באיבוד שליטה, סטייה מנתיב הנסיעה והתנגשות. במעשיו, המערער קטל חיי אדם אחד, חבל באחרים, וסיכן רבים אחרים. איני יכול שלא לראות במעשיו של המערער כחלק מתופעה רחבה יותר, של נהגים אשר מרהיבים עוז ונוטלים את ההגה לידיהם כשהם תחת השפעת משקאות אלכוהוליים. נהיגה זו מסכנת לא רק את הנוהגים בשכרות עצמם אלא אף את יושבי הרכב, ואת כל מי אשר עלול להיקרא בדרכם. כידוע, מצב של שכרות פוגע ביכולת המנטלית, ביכולת השיפוט ובכושר הפעלת שיקול הדעת והערכה נכונה של המציאות, כל אלו יוצרים סיכון ממשי שהנוהג במצב זה יגרם לתאונת דרכים (וראו בהרחבה דבריי בע"פ 2842/10 קלדרון נ' מדינת ישראל (23.1.2012)). על אף שהאיסור בדבר נהיגה תחת השפעת אלכוהול מפורסם חדשות לבקרים בכלי התקשורת השונים, כמו גם ההשלכות ההרסניות של נהיגה זו, אנו שבים ונתקלים פעם אחר פעם בנהגים אשר מודעים לסכנות אלו, אך אין הדבר עוצר מבעדם מלנהוג כך, ולזרוע הרס ונזק אשר אינם ניתנים לתיקון." (שם, פסקה 9).

12. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין אדגיש, כי הנאשם נהג ברכב כשהוא שיכור, ובגופו אלכוהול בריכוז גבוה של 106mg%, וכן THC (החומר הפעיל בסם הקנאביס) ותוצר חילוף חומרים של החומר הפעיל בקנאביס. הנאשם עבר את הרמזור בכיוון נסיעתו מצפון לדרום לאחר שהאור היה אדום למשך 29 שניות, והתנגש במרכז הצומת ברכב בו נסעה המנוחה יחד עם חברה שנפצעו. אני מקבלת את גישת ב"כ המאשימה, כי הזמן הממושך בו דלק האור האדום מהווה נסיבה לחומרה ומהווה אינדיקציה למצבו של הנאשם, אשר העז לאחוז בהגה בידועין בהיותו שיכור מאלכוהול וסמים גם יחד.

הנזק שנגרם מביצוע העבירות הוא עצום ורב ואיש לא יוכל לתקנו. נופר ז"ל נהרגה, תוך שהותירה חלל שקשה לתפוס את עומקו- ילדה שהיא כיום כבת 4.5 וגדלה ללא אם, בן זוג שחי בבדידות, והורים ואחים שנאלצים לחיות בצל עצב נמשך לאחר שחוו אובדנים משפחתיים רבים במהלך השנים. בנוסף, נפגעו בתאונה ארבעה נוסעים שהיו יחד עם המנוחה ברכב, וראוי לציין במיוחד את מצבה של קארין, שהובהלה במצב קשה לבית-החולים, עברה הליך של כריתת טחול, תפירה של קרעים במעי, נגרמו לה שברים בחוליות, עברה קיבוע של האגן עם ברגים, סבלה מפצע לחץ בקרקפת, מאוטם מוחי ומגודש ריאתי אשר הצריכו שלל פרוצדורות רפואיות חודרניות בעת ששהתה כחודש ושבע במחלקה האורתופדית, ונזקקה להמשך אשפוז בשיקום. אלעד, מיטל ובת-חן סבלו כולם משברים במקומות שונים בגוף.

13. המסר היוצא מבית-המשפט העליון באשר למדיניות הענישה בעניינו של הנוהג ברכבו כשהוא שיכור וגורם למוות של אדם אחר, הוא חד-משמעי:

"בית-משפט זה נדרש לא אחת לתופעה חמורה זו, ולצורך לנקוט בענישה מחמירה אשר תסייע בפעולות הבלוימה והמיגור של הקטל בכבישים בכלל, ולזה אשר נובע משכרותו של הנוהג

בפרט... (ע"פ צ'אקול, פסקה 10).

וכן:

"על החובה להחמיר עם אלה 'המרהיבים עוז להסיע כלי רכב ברשות הרבים כאשר שיכרות מכרסמת ביכולתם לשלוט בהם'...עמדנו כבר מספר פעמים בעבר, והתרענו כי מי שנוהג בהשפעת חומרים משכרים ומביא במעשיו למותו של אדם צפוי לעונש מאסר משמעותי..." (ראו: ע"פ 4441/13 פלונית נגד מדינת ישראל [14.8.14]).

ראו גם דבריו של כב' השופט לוי (בע"פ 1641/04 לוין נגד מדינת ישראל [15.12.04]):

"נדמה כי אין צורך לחזור ולהזכיר את הקטל הנמשך בדרכים שגם נהגים שיכורים תורמים לו. ואף שעובדה זו ידועה ונהירה לכול, עדיין מתהלכים בתוכנו לא מעטים, ובהם בני נוער, המוכנים ליטול את הסיכון של נהיגה במצב של שכרות תוך שהם מסכנים את חייהם שלהם וחייהם של אחרים שלרוע מזלם נקלעו בדרכם. במצב זה שוב אין מנוס מגזירתו של מאסר בפועל, ואולי דרך ענישה זו תגרום לאותם נהגים הרהור נוסף אשר עשוי לחסוך חיי אדם..." (שם, פסקה 15).

14. בע"פ 7066/13 אלמליח נגד מדינת ישראל [22.12.15] (להלן: "ע"פ אלמליח") נקבע במפורש, כי בשנים האחרונות עלה רף הענישה בעבירות של נהיגה בשכרות שגרמו לתוצאה קטלנית (ראו בפסקה 83 לפסק-דינו של כב' השופט שהם).

מדיניות הענישה מחייבת לשקול מספר גורמים בעניינם של נאשמים שהיו מעורבים בתאונות קטלניות:

"הפסיקה התוותה זה מכבר את עקרונות הענישה ביחס למי שגרמו לתאונה קטלנית. כלל ראשון הוא כי יש להחמיר בעבירות מסוג זה נוכח עקרון קדושת החיים; כלל שני מורה לשקול את מידת האשמה של גורם התאונה; כלל שלישי מוסיף כי על פי רוב, נסיבותיו האישיות של הנהג אשר גרם לתאונה נסוגות מפני חומרת התוצאה..." (ראו בע"פ 764/21 מדינת ישראל נגד אבו לבן [21.4.21], פסקה 16).

וכן ראו:

"מטבע הדברים, אין בנמצא 'תעריף עונשי' מדויק ומדוד - מקרה מקרה ונסיבותיו - וככל שהולך ומאמיר מחיר הדמים של התאונה, מתעצם הקושי במתן ביטוי עונשי הולם לכך בהשוואה למקרים שבהם היקף הפגיעה היה מצומצם יותר" (ראו בע"פ 2014/20 אנקרי נ' מדינת ישראל [19.1.21], פסקה 21).

15.

עיינתי בפסיקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסיקה נוספת, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם אציין את המרכזיים שבהם:

ע"פ 8/20 **בובי נגד מדינת ישראל** [12.5.22] (הוגש על-ידי התביעה): המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של הריגה, נהיגה בשכרות ונהיגה ללא רישיון רכב. המערער נהג ברכבו בכביש דו מסלולי, הגיע לעקומה כשהוא נוהג במהירות העולה על המהירות המותרת, סטה לנתיב הנגדי והתנגש חזיתית ברכב שנסע מולו, וכתוצאה מההתנגשות נהרג נהג הרכב האחר ואשתו נחבלה קשות, כאשר המערער נפגע גם הוא בתאונה. בדמו נמצא ריכוז אלכוהול גבוה מהמותר לנהג בגילו, שטרם מלאו לו 24.

המערער ללא עבר פלילי קודם, אך לחובתו הרשעה בתעבורה של נהיגה בשכרות זמן לא רב טרם התרחשות התאונה. כחודש לאחר תקופת הפסילה שב להגה ונהג שיכור. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית.

בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 5 ל- 10 שנות מאסר, והשית על המערער עונש של 6 שנות מאסר, פסילת רישיון למשך 12 שנים והפעיל פסילה מותנית למשך חצי שנה נוספת. על רקע הרפורמה בעבירות ההמתה, ולנוכח הסכמת המשיבה, הומרה עבירת ההריגה לעבירת המתה בקלות דעת.

הערעור נדחה, תוך שצוין:

"על כל אלה יש להדגיש שוב כי המערער גרם לתוצאה קטלנית. עולם שלם נאבד. אף יש משקל כמובן לפגיעה הקשה באשתו של המנוח. בשים לב לכל אלה, עונש המאסר והפסילה אינם חמורים יתר על המידה. תקופת המאסר בפועל אף נוטה לקולא ביחס להרשעה בעבירת המתה בקלות דעת. כך ביתר שאת לגבי עונש הפסילה לנוכח טיב קלות הדעת, תוצאות התאונה והרשעתו הקודמת של המערער. בעבירה של המתה בקלות דעת בנהיגה שלושה כללים. האחד, יש להחמיר בשל עיקרון קדושת החיים. השני, הנתון הקובע הוא טיב קלות הדעת בנהיגה. והשלישי, הנסיבות האישיות של הנהג נסוגות בפני חומרת התוצאה. לכן, כאמור, לא מצאתי להקל בעונש על אף השינוי בסעיף העבירה. בהקשר זה, יוזכר כי לצד המשטרה והמעבדה, גם בית המשפט משתתף במלחמה בתאונות הדרכים בכלל ובנהיגה בשכרות בפרט. זוהי מלחמה שמלכתחילה הייתה אמורה להיות מיותרת, שבה הפכנו לאויב של עצמנו, בנהיגה קלת דעת של חלק מבני החברה שלנו" (פסקה 4).

ע"פ 7162/19 **ראש נגד מדינת ישראל** [3.1.21]: ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין, במסגרתם הורשע המערער בביצוע עבירות של הריגה ונהיגה בשכרות. המערער נהג ברכבו, כאשר בדמו ריכוז של 210 מ"ל אלכוהול, ובמהלך הנסיעה, פנה והחל לנסוע בנתיב התנועה הנגדי, ופגע עם חזית רכבו ברכב בו נהג המנוח, שנסע בכיוון התנועה הנכון. כתוצאה מהתאונה נפצע המנוח באורח אנוש ומותו נקבע במקום, והמערער נפצע אף הוא.

בית-המשפט המחוזי, אשר קיבל את הטענה כי עניינו נופל במסגרת המתה בקלות דעת, קבע מתחם עונש הולם שנע בין 4 ל- 8 שנות מאסר, והטיל על המערער עונש של 54 חודשי מאסר ו- 20 שנות פסילה. בקביעת העונש בתוך המתחם צוינו, כשיקולים לחומרה: העדר נטילת האחריות, טענה בלתי מבוססת של חוסר זכרון

והעדר המלצה טיפולית בתסקיר. לקולה התחשב בית-המשפט במצבו הרפואי והכלכלי והחשש שכליאתו תפגע קרוב לוודאי באשתו ובבתו התינוקת.

ערעור על חומרת העונש נדחה, תוך שצוין כי המערער המשיך להתכחש לאחריותו לתאונה גם בערעור, תוך הטחת האשמות בלתי מבוססות במנוח בדבר אחריותו לגרימת התאונה וכן ברשויות החוקרות.

ע"פ 8164/19 **אבו שנדי נגד מדינת ישראל** [2.4.20]: המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות הריגה ונהיגה בשכרות. המערער נהג בכביש 4, כשהוא שיכור כתוצאה משימוש בקנאביס, ולאחר שיום קודם לכן לא ישן כלל כיוון שבילה עם חבריו במהלך הלילה. המנוח רכב על אופניו בשול הימני של הכביש, יחד עם ארבעה רוכבי אופניים. המערער סטה מנתיב נסיעתו, חדר לשולי הכביש ופגע בעוצמה עם חזית הרכב בחלקם האחורי של האופניים. כתוצאה מהפגיעה הקטלנית נפגע המנוח באופן קשה מאוד ומותו נקבע בסמוך לאחר מכן.

בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר. צוין, כי כשבוע לאחר שרישיונו נפסל עד לתום ההליכים, נהג בזמן פסילה, והושת עליו בשל כך מאסר בפועל של 3 חודשים וחצי. המערער נעדר עבר פלילי, לקח אחריות מלאה והביע אחריות על מעשיו. על המערער הושת עונש מאסר של 58 חודשי מאסר, מעט מתחת לאמצע המתחם, ופסילה למשך 12 שנים.

ערעור על חומרת העונש נדחה, וצוין שעונש המאסר שהושת על המערער רחוק מעונש המקסימום בגין העבירה של המתה בקלות דעת לפי סעיף 301ג לחוק העונשין.

בע"פ אלמליח נדון עניינו שלמערער, אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות, בביצוע עבירות של הריגה, חבלה חמורה, נהיגה בשכרות ונהיגת רכב בקלות ראש. בעקבות הרשעתו נגזרו עליו 6 שנות מאסר בפועל ו- 20 שנות פסילה, לאחר שנקבע מתחם ענישה שנע בין 4 ל- 10 שנות מאסר בפועל. המערער נסע עם חבריו ברכבו כשהוא שיכור, איבד שליטה על רכבו, סטה למסלול הנגדי, התנגש במעקה בטיחות, התהפך אל תוך התעלה שמאחורי מעקה בטיחות ונעצר כשהרכב מונח על גגו. כשתוצאה מהתאונה נהרג אחד מחבריו ושאר הנוסעים נפצעו. בית המשפט העליון קבע, כי עונשו של המערער, שהוא אדם צעיר, ללא עבר פלילי, ובעל מצב רפואי מיוחד, אינו סוטה ממדיניות הענישה ולכן דחה את הערעור על חומרת העונש (כמו גם את הערעור על הכרעת-הדין).

ת"פ (מחוזי מרכז) 31284-05-14 **מדינת ישראל נ' בן יהודה** [20.4.16] (הוגש על-ידי התביעה): הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר דיוני, ולאחר שנשמעה כל פרשת התביעה, בביצוע עבירות של הריגה, נהיגה בשכרות, אי ציות לתמרור אדום, הפרת הוראה חוקית, תקיפת זקן וגרימת חבלה חמורה, ותקיפה והפרעה לשוטר.

כתב-האישום כלל שלושה אישומים; מהאישום הרלבנטי לעניינו עולה, כי הנאשם שטה משקאות אלכוהוליים וכמה שעות לאחר מכן נהג ברכבו, בעודו שיכור ובדמו 59 מיליגרם אחוז אלכוהול לפחות, בכביש 40 אל עבר צומת מרומזר, ולצידו ישב אדם נוסף. שלא כמו הנאשם בתיק זה, התקיימו נסיבות לחומרה, כאשר הוא נהג בפראות, עקף רכבים במהירות מופרזת ומעל המותר, אך גם הוא עבר רמזור אדום בכיוון נסיעתו. באותה עת,

עמד המנוח כשהוא רכוב על קטנוע לפני קו העצירה, כשהרמזור בכיוון נסיעתו ובכיוון נסיעת הנאשם היה אדום למשך כ- 17 שניות לפחות. הנאשם התקרב אל הצומת בנהיגה פרועה, לא בלם את רכבו בזמן והתנגש עם חזית הרכב באחורי הקטנוע. כתוצאה מהתאונה הוטח המנוח למרחק של כ- 23 מטרים, ונהרג במקום. בית-המשפט (מותב זה) קבע מתחם עונש הולם שנע בין 4 ל- 9 שנות מאסר (ובגין תקיפת אירוע תקיפת זקן נקבע מתחם נפרד).

תסקיר שהתקבל בעניינו הצביע על נטילת אחריות, הצער והחרטה שהביע נחוו ככנים, ולחובתו עבר פלילי לא מכביד.

בגין אירוע התאונה הוטל על הנאשם עונש מאסר של 6 שנים וחצי, ושנת מאסר נוספת בגין תקיפת הזקן, כך שהושט עליו עונש מאסר של 7 שנים וחצי.

הנאשם הגיש ערעור במסגרת ע"פ 4347/16 **בן יהודה נ' מדינת ישראל** [15.2.17], ובהמלצת בית-המשפט משך את הערעור.

עיינתי בפסיקה שהגיש ב"כ הנאשם, אך אין מדובר בפסיקה רלבנטית, אשר נעדרת רכיב של נהיגה בשכרות - אם כי ראוי לציין, כי ללא רכיב זה הושתו עונשים של 42, 48 ו- 60 חודשי מאסר.

16. פסקי-דין אלו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע אבחנות מתבקשות, **אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 5 - 9 שנות מאסר בפועל לצד פסילה בפועל למשך שנים ופיצוי משמעותי.**

17. בעניינו של הנאשם לא נטען ולא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום (או מטעמי הגנה על שלום הציבור). על כן, עונשו ייגזר בתוך המתחם ויש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40'א' לחוק העונשין.

18. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות ייאמר, כי לחובת הנאשם עבר פלילי ותעבורתי רלבנטי. כך, למשל, בשנת 2015 הורשע הנאשם בעבירות סמים ונדון למאסר לתקופה קצרה. גם הרישום התעבורתי משקף, כי אין זו הפעם הראשונה בה הנאשם נוהג תחת השפעת סמים או אלכוהול, וככלל בהתנהלותו התעבורתית הוא מסכן את המשתמשים בדרכים, לרבות לאחר שהורשע בגין נהיגה באור אדום או נהיגה בזמן פסילה.

19. הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, והורשע לאחר שמיעת ראיות במיוחד לו בכתב-האישום. כידוע, אין בעצם ניהול המשפט כדי להוות שיקול להחמיר בעונשו של הנאשם, אך הנאשם לא יהיה זכאי להקלה של מי שמודה ולוקח אחריות על מעשיו. תכני התסקיר מעלים כי גם כיום, יכולת ההתבוננות בחלקיו הבעייתיים היא מוגבלת, הוא עסוק בעצמו ובצרכיו, וממשיך להביע עמדה קורבנית, כשחרף מגוון בעיותיו, אין המלצה טיפולית בעניינו.

20. לצד נסיבות אלו, יש מקום להתחשבות מסוימת במצבו הרפואי של הנאשם, כאשר עיון בסיכום אשפוז מסוף אפריל שהגיש (נ/1) מעלה כי הוא סובל ממספר בעיות רפואיות מורכבות, כשברקע מחלת כבד אלכוהולית. עוד מוכנה אני ליתן משקל מסוים לטענה לפיה תרם למדינה ולפגיעה שתיגרם למשפחתו בזמן שהייתו מאחורי סורג ובריח.

21. עם זאת, כמצוות הפסיקה, יש ליתן מעמד בכורה לצורך להרתיע אחרים ולהעביר מסר ברור במסגרת הצורך להילחם בנגע תאונות הדרכים, ובעיקר כשעסקינן במי שאוחז בהגה בעודו שיכור וגורם להרג ולפגיעה של אזרחים תמימים. בנוסף, בעניינו של הנאשם עולה צורך גם בהרתעה אישית, על רקע נסיונותיו החוזרים - והלא מוצלחים - לגמילה מסמים ומאלכוהול, כאשר הליכים משפטיים קודמים לא הרתיעו אותו, והפעם התנהלותו הפלילית גדעה את חייה של אם צעירה שכל חייה היו לפניה.

22. לאור כל האמור לעיל, הכרעתי היא, שיש להעמיד את עונשו של הנאשם באמצע המתחם לצד פסילה ממושכת ופיצוי, ובהתאם אני גוזרת את דינו כדלקמן:

7 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו על-פי רישום שב"ס;

12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות בהן הורשע;

פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 15 שנים שיימנו מיום 21.3.18, ומיום שחרורו ממאסר;

מטילה על הנאשם לשלם פיצוי על סך 75,000 ₪ לבעלה של המנוחה; פיצוי על סך 15,000 ₪ לקארין; פיצוי על סך 10,000 ₪ לאלעד ולמיטל. סה"כ הפיצוי, העומד על 110,000 ₪, יופקד בקופת בית-המשפט עד ליום 1.2.23, וב"כ המאשימה תמציא את פרטי הנפגעים תוך 7 ימים.

על-מנת לאפשר מיון מוקדם, הנאשם יתייצב לנשיאת מאסרו בבית סוהר הדרים, או על פי החלטת שב"ס, ביום 4.9.22 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות/דרכון וגזר-דין זה.

על ב"כ הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם: מרים חייאבי רכזת מיון מוקדם - 074-7831077 (במקום 08-9787377 בעבר), מירב אבוחצירה רשמת מאסרים נדחים - 074-7831078 (במקום 08-9787336 בעבר).

אדון עתה בתנאים שייקבעו לצורך עיכוב ביצוע עונש המאסר.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ' תמוז תשפ"ב, 19 יולי 2022, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.